

MUINSUSKAITSEAMET

Muhu Vallavalitsus
maa- ja planeeringuspetsialist
Pille Tamm
maa@muhu.ee

Teie: 13.10.2023 nr 7-6/1123

Meie: 06.11.2023 nr 5.1-17.5/1862-1

Muinsuskaitseameti seisukoht Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkuse kohta

Küsisite Muinsuskaitseameti seisukohta Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkuse kohta. Teemaplaneeringu planeeringuala paikneb Saare maakonnas Muhu vallas Võiküla ja Kuivastu külade territooriumil. Planeeringuala suurus on ligikaudu 78 ha.

Planeeringualale jääb ehitismälestis reg nr 27286 Võiküla munakivitee. Kultuurimälestiste registri andmetel on munakivitee ehitatud vahetult enne I Maailmasõda relvastuse transportimiseks. See on osa Peterburi kaitsepositsioonide Väinamere positsioonist (Monzunskaia pozitsija). Vahetult enne Kuivastu sadamat suurelt maanteelt alguse saav sirge munakivitee (3 km, tee kogulaius 8 m) viib Võikülasse ja sealt edasi, tehes täisnurkse pöörde, Järve suurtükipatarei kaitsevallideni (2 km). Tegemist on tüüpilise munakiviteega, mis on aktiivses kasutuses. Sellel on emotsionaalne väärtus, võimalik turismiobjekt. Tee säilitamine võib sattuda ohtu Muhu ja mandri vahelise püsiühenduse rajamisel. Munakivitee on valdavas osas säilinud, mõnes lõigus on tee kaetud kruusaga. Munakivitee seisukord on paljudes lõikudes halb - tee on lagunened, kivid on lahti või vajunud, kohati on tee ka kummis ning selle servades on roopad või pinnasvallid.

Planeeringuala lähedusse jäävad veel ehitismälestis reg nr 21006 Kuivastu kõrts, mis on üks väheseid tüüpilisi säilinud kivist maanteeakõrte, ning ajaloomälestis reg nr 4133 II maailmasõjas hukkunute ühishaud. 2023.a. sõjahaua tähis teiseldatai ning viidi läbi ümbermatmine.

Planeeringualal on pärandkultuuri objektidest registreeritud postmaantee (478:MNT:002), mis on kohaliku omavalistuse tasandi kultuuriväärtuslik objekt.

Planeerimisseaduse § 74 lõike 4 kohaselt tuleb üldplaneeringu teemaplaneeringu koostamisel anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist. Lähtudes Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõikest 6 esitasite Muinsuskaitseametile seisukoha andmiseks Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu algatamise ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos Muhu Vallavalitsuse poolt koostatud eelhinnanguga.

Teemaplaneeringu algatamise eesmärgiks on Muhu valla üldplaneeringus käsitletud püsiühenduse tarbeks reserveeritud trassikoridoride ning nendest tulenevate piirangute kaotamine ja ettepaneku tegemine Saare maakonnaplaneeringu muutmiseks antud küsimuses. Suure väina püsiühendus on riigi eriplaneeringu kohustuslik objekt PlanS § 27 lõigete 1 ja 2 kohaselt. Riigi eriplaneeringuga viiakse läbi püsiühenduse asukoha eelvalik ja KSH.

Hetkel valla üldplaneeringus ja maakonnaplaneeringus reserveeritud trassikoridoride aladel jääksid kehtima samad ehitus- ja kasutustingimused nagu ümbritsevatel aladel. Alale täiendavate tingimuste seadmist ei kavandada ning piirkonna arendus toimub üldiste maakasutustingimuste alusel.

Muhu valla üldplaneeringu Suure väina püsiühenduse trassikoridoride teemaplaneeringu KSH eelhindang (Muhu vald, 2023) kajastab kultuurimälestisi reg nr 27286 Võiküla munakivitee, reg nr 21006 Kuivastu kõrts ja reg nr 4133 II maailmasõjas hukkunute ühishaud. Teemaplaneeringu algatamise otsuse eelnõus puuduvad lähteseisukohad mälestiste osas ja KSH eelhindang ei kajasta tingimusi mälestiste säilimise tagamiseks. Muinsuskaitseamet ei pea vajalikuks keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamist, kuid peab vajalikuks teemaplaneeringu lähteseisukohtade kujundamist ning KSH eelhindangus mälestiste säilimise tagamiseks tingimuste sõnastamist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Liis Koppel

Saaremaa nõunik

Muinsuskaitseamet

liis.koppel@muinsuskaitseamet.ee

53089199